

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI,
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI ÉS SZOCIÁLIS KAR

**Az Egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó
szakirányú továbbképzés**

KÉPZÉSI TÁJÉKOZTATÓ

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI, EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI ÉS
SZOCIÁLIS KAR

1132 Budapest, Reitter Ferenc utca 132.

Telefon:

+36 30 228 4955

Email: to.geszk@kre.hu

A KAR VEZETÉSE

Dékán:

Prof. Dr. Mészáros József dékán

e-mail: dekanihivatal.geszk@kre.hu

félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

Dékánhelyettes:

Dr. habil. Kovács Róbert oktatási dékánhelyettes

e-mail: dekanihivatal.geszk@kre.hu

félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

Az Egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó szakirányú

továbbképzés szakfelelőse

Prof. Dr. Lentner Csaba

egyetemi tanár, tanszékvezető, Gazdaságelméleti és Módszertani Tanszék,
Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

e-mail: lentner.csaba@kre.hu

Félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

AZ EGYHÁZI VEZETÉS ÉS GAZDÁLKODÁS SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓJA

Kinek ajánljuk a képzést?

Az Egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó szakirányú továbbképzést lekipásztoroknak, presbitereknek, gondnokoknak, illetve az egyházközségek elöljáróinak, a gyülekezetek lelki és anyagi életének irányítói számára, egyházi jogi személyek fenntartásában álló költségvetési rend szerint gazdálkodók vezetőinek ajánljuk. Azoknak, akik többségükben nem gazdasági szakemberek, mégis felelnek a közösségek egyre összetettebbé váló gazdálkodásának szabályos és hatékony irányításáért. A különböző fórumokon történő beszámoltatás során nem hivatkozhatnak arra, hogy nem tanultak közgazdaságtant vagy vezetéstudományt és különben is más az elhivatottságuk, a rájuk bízott és az általuk elvállalt felelősséget nem delegálhatják. Együtt kell működniük számos más szakemberrel, ráadásul úgy, hogy ők maguk nem jártosak az egyes szakterületek részleteiben és általában nem ismerik a jogi, pénzügyi és egyéb szakmák speciális területeit. Hozzájuk hasonló helyzetben vannak a különböző egyházi intézmények igazgatói, vezetői, sőt a magasabb egyházi szervezetek testületeinek tagjai is. **Az Egyházi vezetés és gazdálkodás képzés a gyülekezeti, egyházi és intézményi vezetőknél abban kíván segítséget nyújtani, hogy magas szinten és jó minőségben elláthassák gazdálkodásirányítási teendőiket, miközben kiegyensúlyozottan teljesíteni tudják fő hivatásukkal járó feladataikat is. Képzésünket ajánljuk azoknak is, akik már vannak gazdálkodási ismereteik, ám tudásuk felfrissítésére törekszenek: új, modern, hatályos ismerteket akarnak szerezni.**

AZ EGYHÁZI VEZETÉS ÉS GAZDÁLKODÁS SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. A szakirányú továbbképzés

- a. magyar nyelvű megnevezése: Egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó szakirányú továbbképzés
- b. angol nyelvű megnevezése: Church Leadership and Management Postgraduate Specialization Program

2. A szakirányú továbbképzésen szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó

A szakképzettség angol nyelvű megnevezése: Advisor in Church Leadership and Management

3. A szakirányú továbbképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: gazdaságtudományok képzési terület

3.2. A végzettségi szint besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 5A
- ISCED 2011 szerint: 6
- az európai keretrendszer szerint: 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 380
- ISCED-F 2013 szerint: 0488

4. A felvétel feltétele(i): Bármely alapképzési szakon, korábbi főiskolai szintű képzésben szerzett oklevél.

5. A képzési idő félévekben meghatározva: 3 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit

7. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

7.1. A képzés célja:

A képzés a gyülekezeti, egyházi és intézményi vezetőknek, továbbá költségvetési intézményi munkatársaiknak abban kíván segítséget nyújtani, hogy magas szinten és jó minőségben elláthassák gazdálkodásirányítási teendőiket, miközben kiegyensúlyozottan teljesíteni tudják fő hivatásukkal járó feladataikat.

A képzés célja, hogy a vezetői kihívásokra, az egyházi jogi személyek gazdálkodására vonatkozó ismeretek átadásával segítse a gyülekezeti és egyházi-intézményi vezetőket a gazdálkodással kapcsolatos feladataik ellátásában. Az általános és az egyházi jogi személyekre vonatkozó speciális pénzügyi, számviteli, adózási szabályok elsajátításával a képzésben részt vevők alkalmassá válnak arra, hogy a vonatkozó szabályoknak megfelelően készítsék el a gyülekezet/intézmény költségvetését, értelmezzék beszámolóját, illetve készüljenek fel a fenntartói és a külső ellenőrzésekre. Legyenek képesek a gazdasági területet hatályos jogi szabályok és új típusú vezetési módszerek szerint irányítani.

7.2. Szakmai kompetenciák:

Az egyházi vezetés és gazdálkodás szaktanácsadó

7.2.1. Tudása:

- ismeri a gyülekezeti és az egyházi-intézményi vezetési helyzeteket, a vezetői szerepeket, a Goleman-féle vezetési stílusokat, a bizalom fejlesztésének és fenntartásának eszközeit; a szervezeti és a vezetői etika jelentőségét; a legfontosabb etikai rendszereket; a jó erkölcsi döntéshozatali modell jellemzőit; a jellemművelés és az etikus szervezeti kultúra formálásának elemeit;
- ismeri a konfliktusok forrásait és kialakulásuk szakaszait; a Sande-féle „a konfliktus csúszós lejtője” modellt; a konfliktuskezelés különböző módszereit, a béketeremtés vezérfonalát;
- ismeri az egyházi jogi személyek és intézményeik gazdálkodásának főbb jogi vonatkozásait, a hozzájuk kapcsolódó jogi alapfogalmakat;
- ismeri az egyházi jogi személyek és a fenntartásukban álló intézményeik főbb gazdálkodási formáit, az egyes egyházi gazdálkodási formák közötti különbségtételeket és az azokhoz kapcsolódó szabályrendszereket;
- ismeri a hatályos magyar közpénzügyi-államháztartási, és ellenőrzési rendszert, abban mindhárom vonatkozásban pozícionálni tudja az egyházi és intézményi kapcsolódást;
- ismeri az egyházi jogi személyek és intézményeik belső ellenőrzési szabályait, módszertanát, a hatékony belső kontrol nyomvonalakat;
- áttekintéssel rendelkezik az egyházi jogi személyek beszámoló-készítési folyamatának menetéről, ismeri, a beszámoló-készítés folyamatát és egyes szakaszait; a beszámoló-készítés összefüggéseit; a könyvvizetés formáját, alapponylatait; az eredményszemléletű, a pénzügyi realizációs és gazdasági realizációs elvek szerint vitt könyvvizetés eltéréseit; a költségvetési-

és éves beszámolók értelmezési módjait; a költségvetési kapcsolódási pontokat, értelmezési lehetőségeit;

- ismeri az egyházi jogi személyek és intézményeik államháztartási pénzügyi rendszerhez kapcsolódó szabályait, működésük módját, továbbá kereskedelmi banki kapcsolataik rendszerét, gyakorlatát,
- ismeri az egyházi jogi személyek és intézményeik adózásának főbb alapfogalmait; az egyházi jogi személyek gazdálkodásához kapcsolódó főbb adónemeket; az egyházi jogi személyek adózása vonatkozásában felmerülő kockázatokat; az egyházi szolgálati jogviszony sajátosságait, az egyházi jogi személyek és egyházi személyek adózásával kapcsolatos főbb gyakorlati tudnivalókat;
- áttekintéssel bír a pályázatok, támogatások dokumentálásának főbb gyakorlati tudnivalóiról, az egyházi jogi személyek bevételi forrásairól és a bevételek elszámolásának sajátosságairól; az elszámolás alapelvairől; az elszámolás dokumentálásáról;
- ismeri az ellenőrzésekkel kapcsolatos szakaszok értelmezését; a fenntartói ellenőrzések tartalmát és folyamatát; a külső ellenőrzések tartalmát és folyamatát; az ellenőrzések eredményeinek értelmezését és a további lépések azonosítását.

7.2.2. Képességei

Képes:

- a hatalomgyakorlási, a szervezet-, a közösség- és a bizalomépítési kompetenciák fejlesztésére;
- a legfontosabb vezetési stílusok és motiválási eszközök alkalmazására;
- felismerni a gyülekezeti és az egyházi-intézményi etikai kihívásokat az erkölcsös vezetői magatartás alapelveinek alkalmazása mellett;
- a különböző szervezeti konfliktusok okainak felismerésére;
- a hatalmi rendszer egyes szereplőinek azonosítására és a béketeremtő reakciók (elengedés, kibékülés, tárgyalás, mediáció, arbitráció, elszámolás) hatékony alkalmazására;
- a gazdálkodási évről készített beszámoló áttekintésére és az abban szereplő információk értelmezésére;
- az eredményszemléletű, a pénzügyi és gazdasági realizációs elvekre épülő számviteli beszámolók összeállításának módját, a beszámoló típusok és a mögöttük álló könyvvizetés közötti eltérő szemléletet értelmezni és gyakorolni,
- ismeri az alap számviteli bizonylatokkal szemben támasztott követelményeket, és a rájuk épülő könyvelési rendszert a számviteli beszámoló elkészítéséig,
- a tervezett és a megvalósult költségvetés közötti eltérések okainak értelmezésére;
- a beszámoló-készítés egyes fázisainak gyakorlatban történő alkalmazására;
- az egyházi jogi személyek esetében az egyes adónemek sajátosságainak, illetve azoknak a fenntartásukban működő egyházi jogi személyek működésére gyakorolt hatásának értelmezésére és felismerésére;
- az egyes adónemek esetében az esetleges kockázatok felismerésére;
- a beszámoló-készítés során az adózással kapcsolatos teendők gyakorlati alkalmazására;
- az egyes adózási szempontok értékelésére;
- a pályázati bevételi források azonosítására;

- a pályázatok, támogatások fő dokumentálási szempontjainak megértésére;
- a kiadások rendszerezett gyűjtési és dokumentálási szempontjainak felismerésére és a főbb dokumentációs lépések elsajátítása;
- a fenntartói és a külső ellenőrzések folyamatának megértésére;
- az ellenőrzésekkel kapcsolatos főbb szakaszok elkülönítésére és értelmezésére;
- az ellenőrzési folyamat egyes szakaszaiban betöltött szerepek és a kapcsolódó feladatok azonosítására;
- az egyes ellenőrzéseknek az adott egyházi jogi személyre (vagy egyházi személyre) gyakorolt hatásának értelmezésére, az esetleges észrevételekre vonatkozó további lépések azonosítására.

7.2.3. Attitűdje:

- szakterületi ismereteken átívelő módon keresi a jogszabályokkal összhangban lévő optimális megoldást a felmerülő helyzetek kezelésére;
- nyitott a szakterülete átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására;
- törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg;
- a komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését;
- vállalja és hitelesen képviseli szakterülete társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

7.2.4. Autonómiája és felelőssége:

- autonóm módon jár el és felelősen dönt;
- kész a jogszabályi környezetében bekövetkező változások önálló megfigyelésére;
- tudatosan képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik;
- etikus döntéseket hoz az információk közlésére vonatkozólag;
- a szakmai közösség és az egyéni érdekei között egyensúlyt és összhangot teremt.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

8.1. Alapozó ismeretek ismeretkör: 24 kredit

Egyházi vezetési ismeretek: Érték vezérelt vezetés; Konfliktuskezelés, béketeremtés; Vezetői etika; Egyházjogi alapismeretek;

8.2. Szakirányú ismeretek ismeretkör: 36 kredit

Egyházi pénzügyi és számviteli alapismeretek: Beszámoló-készítés, költségvetés tervezés, monitoring; Adózási alapismeretek, Pályázatokhoz kapcsolódó elszámolások; Fenntartói ellenőrzések, külső felek ellenőrzései; Esettanulmányok I. és II.

8.3. A szakdolgozat kreditértéke: 30 kredit;

AZ EGYHÁZI VEZETÉS ÉS GAZDÁLKODÁS SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREI

Kötelező tantárgyak:

Az alapozó jogi ismeretek és a szakirányú ismeretek is a képzés kötelező tantárgyai. Az ismeretek ellenőrzése szóbeli vagy írásbeli kollokvium alapján történik. Az ismeretek gyakorlati jegy és beszámoló jeggyel történő értékelése esetén – az oktatók döntése alapján – lehetőséget adunk arra, hogy a hallgatók pl. házi dolgozatot készítsenek, amelyet az oktatók érdemjeggyel osztályoznak.

A szakdolgozat követelményei:

A szakdolgozatot a hallgatók a képzésben szereplő tantárgyak valamelyikében tárgyalt témából készíthetnek. A szakdolgozat témáját a hallgató a választott tantárgyat oktató tanár, mint témavezető irányítása mellett dolgozza fel. Nem kizárt a kötelező tantárgyon kívüli téma feldolgozása a szakdolgozatban, ebben az esetben a hallgató külső konzulens is választhat. Ebben az esetben a munkáját a témájához leginkább kapcsolódó tantárgy oktatója, mint belső témavezető felügyeli. A szakdolgozat terjedelme minimum 2 szerzői ív, elkészítésére és bírálatára a KRE Hallgatói Követelményrendszer Tanulmányi-és Vizsgaszabályzatának rendelkezései az irányadók. A szakdolgozat védelme a záróvizsgálattal egy időben zajlik.

A záróvizsga:

A záróvizsga szóbeli vizsga, amely az alábbi témakörökből áll:

Törzs tantárgyakból összeállított kérdéssor:

- Érték vezérelt vezetés - Vezetői etika - két tantárgy - (5 tétel)
- Egyházi Alapismeretek (5 tétel)
- Költségvetési pénzügyek és számviteli kontroll (5 tétel)
- Fenntartói ellenőrzések, külső felek ellenőrzései (5 tétel)

Az oklevél minősítése:

Az oklevél minősítésének alapja a záróvizsga tantárgyakból tett vizsga osztályzatainak, valamint a szakdolgozat érdemjegyeinek egészre kerekített egyszerű számtani átlaga szerint: elégséges, közepes, jó, jeles.

JELENTKEZÉS

Jelentkezés módja

- **jelentkezési lap**
- **a legalább alapképzést (korábban főiskolai végzettséget) igazoló oklevél másolat beküldésével, valamint**
- **6.000 Ft regisztrációs díj megfizetésével.**

Jelentkezés határidő:

2023/2024. tanév 2. (tavaszi) félévben induló képzés esetén: 2024. január 15.

2024/2025. tanév 1. (őszi) félévben induló képzés esetén: 2024. augusztus 20.

Felvételi irányszám: minimum 10 fő, maximum 50 fő

Önköltség:

1. félév: 240.000,- Ft

2. félév: 240.000,- Ft

3. félév: 90.000,- Ft

A képzés díját a munkáltató átvállalhatja.

Regisztrációs díj:

Összege: 6.000,-Ft. A regisztrációs díj befizetéséről szóló igazolást a jelentkezésnél csatolni szükséges.

A regisztráció díját a Károli Gáspár Református Egyetem bankszámlájára kérjük átutalni:

OTP Bank 117050008-20436034

A közleményben kérjük feltüntetni: „Egyházi vezetés_GESZK” és a jelentkező nevét.

A képzés nem indulása, ill. a Jelentkező részéről történő visszalépés esetén a regisztrációs díjat az Egyetem nem téríti vissza a Jelentkező részére.

A TANÉV RENDJE

A tanórák megtartására 12 hetes szorgalmi időszak áll rendelkezésre, amelyet a vizsgák letételére szolgáló 5 hetes vizsgaidőszak követ.

Képzés gyakorisága: havonta egy alkalom, péntek délutáni és szombati napokon

Az oktatás a pénteki és a szombati napokon történik.

Az oktatás helyszíne:

Károli Gáspár Református Egyetem Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Karának
1132 Budapest, Reitter Ferenc utca 132. szám alatti épülete.

A KÉPZÉS OKTATÓI

OKTATÓ	MUNKAHELY, ELÉRHETŐSÉG
Dr. habil. Fehér János PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet feher.janos@kre.hu
Dr. habil Köbel Szilvia PhD	KRE-ÁJK Alkotmányjogi Tanszék kobel.szilvia@kre.hu
Prof. Dr. Lentner Csaba	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet lentner.csaba@kre.hu
Dr. Alpár Vera Noémi PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet alpar.vera.noemi@kre.hu
Dr. Csillik Péter PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet csillik.peter@kre.hu
Dr. habil Pulay Gyula PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet pulay.gyula.zoltan@kre.hu
Prof. Dr. Mészáros József	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet meszaros.jozsef@kre.hu
Dr. Koháriné Dr. Papp Edit	drpapp.edit@gmail.com
Dr. habil Kovács Róbert PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet kovacs.robert@kre.hu
Prof. Dr. Bagdi Emőke	KRE-BTK info@bagdyemoke.hu
Dr. Ercsey Zsombor PhD	KRE-ÁJK Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék ercsey.zsombor@kre.hu
Dr. Czibere Károly PhD	KRE-GESZK Szociális Munka és Diakónia Intézet czibere.karoly@kre.hu
Dr. Tóth Róbert PhD	KRE-GESZK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet toth.robert@kre.hu
Dr. Printz János	MKVK Költségvetési Tagozat

Belényesi László

**Miniszterelnöki Kabinet Iroda, helyettes
államtitkár**

AZ EGYHÁZI VEZETÉS ÉS GAZDÁLKODÁS SZAKTANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS SZAK MINTATANTERVE

	Tantárgy megnevezése	Meghirdetés féléve	Félévi óraszám (előadás / szeminárium)		Félévi óraszám összesen	Kredit	Számonkérés módja	Tárgyfelelős
			ea.	szem.				
1	Érték vezérelt vezetés	1. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. Czibere Károly
2	Egyházzogi alapismeretek	1. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. habil Köbel Szilvia
3	Költségvetési pénzügyek és számviteli-kontroll	1. félév	12	0	12	6	kollokvium	Prof. Dr. Lentner Csaba
4	Konfliktuskezelés, béketeremtés	1. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. Alpár Vera Noémi
5	Esettanulmányok I.	1. félév	0	12	12	6	gyakorlati jegy	Dr. Csillik Péter
I. félév összesen			48	12	60	30		
6	Adózási alapismeretek	2. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. habil Kovács Róbert
7	Pályázatokhoz kapcsolódó elszámolások	2. félév	12	0	12	6	kollokvium	Prof. Dr. Mészáros József
8	Fenntartói ellenőrzések, külső felek ellenőrzései	2. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. Fabricius-Ferke György
9	Vezetői etika	2. félév	12	0	12	6	kollokvium	Dr. Pulay Gyula
10	Esettanulmányok II.	2. félév	0	12	12	6	gyakorlati jegy	Dr. Fabricius-Ferke György
II. félév összesen			48	12	60	30		
11	Szakedolgozat konzultáció	3. félév	0	10	10	30	beszámoló	Prof. Dr. Lentner Csaba
12	Záróvizsga felkészítő	3. félév	10	0	10	0	aláírás	Prof. Dr. Lentner Csaba
III. félév összesen			10	10	20	30		
Összesen			106	34	140	90		

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

I. FÉLÉV

Érték-vezérelt vezetés

A tantárgy megnevezése: Érték-vezérelt vezetés

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 1. félév

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Czibere Károly egyetemi docens

Oktató(k): Dr. Czibere Károly egyetemi docens, Dr. habil. Fehér János egyetemi docens

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A személyes vezetés elméletei leggyakrabban a befolyásolással foglalkoznak. Ebből a nézőpontból a leadership kérdése az, hogy miképpen érhető el egy adott cél mások által, eredményesen, erőszakmentes eszközökkel. Ugyanakkor a vezetés vizsgálható – a befolyásolással összefüggésben, de egyben azon túl – az érték-megjelenítés felől is. A vezető által képviselendő értékek közé tartoznak a különböző fenntartói, tulajdonosi, ügyfél-, vezetetti és más stakeholderi értékek. Korunkban erősödik egy olyan átfogó leadership felfogás, mely szerint a leadership lényegét ezen értékek, valamint a mögöttük álló általános etikai elvek, lelki tartalmak egységes rendszerének kezelése jelenti. A tantárgy célja az értékek vezetésben játszott központi szerepének bemutatása; ehhez kapcsolódóan annak megvilágítása, hogy miért tekinthető a leadership tevékenység – a vezetettek befolyásolását logikailag megelőzően – elsősorban „értékmunkának”. A tantárgy módszerei között az előadáson kívül jelentős arányban szerepelnek csoportmegbeszélések, feladatlapok, esettanulmány feldolgozások, műhelymunka feladatok és résztvevői projektek.

Tantárgyi tematika:

1. A leadership – menedzsment koncepciók közös vonásai és különbségei. A leadership alapvető irányzatai: tulajdonság, magatartás (stílus) és szituációs elméletek és alkalmazásuk.
2. Új Leadership” megközelítések. Karizmatikus, jövőkép alapú, átalakító vezetés. Szolgáló, autentikus, etikus, spirituális vezetés.
3. A személyes vezetés (leadership) és értékek. A vezetés, mint értékazonosító, hordozó és formáló tevékenység. Az érték vezérelt vezetés rendszere: a vezetés, mint értékmunka.

4. A vezetői értékmunka a gyakorlatban. Az értékazonosítás, értékhordozás és értékformálás folyamatai, eszközei.
5. Az értékmegjelenítés és -formálás sajátosságai a gyülekezeti és egyházi intézményi vezetésben.

Értékelés módszere: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, kollektívum

Kötelező irodalom:

Fehér János: Fejlesztő vezetés. Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2020. ISBN 978-615-5961-43-4, 1-126. o.

Fehér János, Kollár Péter: Vezetők és vezetés – Leadership elméletek, vezetői tulajdonságok, in: László Gyula (szerk.), Németh Julianna (szerk.), Sipos Norbert (szerk.): Vezető és menedzser. Emlékkötet Farkas Ferenc születésének 70. évfordulójára. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 2019. ISBN 978-963-429-441-2, 135-145. o.

Pulay Gyula: A vezetés alapjai, mesterfogásai – A vezetés művészetéről a holnap vezetőinek. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978-963-89051-0-9

Fehér János: Érték-vezérelt vezetés. Tananyag. Előadási diáorok, esetpéldák, szituációs feladatok. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, 2021

Ajánlott irodalom:

Kiss Ulrich SJ: Szolgáló vezető a tanuló vállalkozásban. Management by Jesus. Jezsuita Kiadó, 2017. ISBN 978-963-442-004-0

Klein Sándor: Vezetés és szervezetpszichológia. Edge 2000 Kft. Budapest, 2016. ISBN 978-963-976-007-3

László Gyula (szerk.), Németh Julianna (szerk.), Sipos Norbert (szerk.): Vezető és menedzser. Emlékkötet Farkas Ferenc születésének 70. évfordulójára. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 2019. ISBN 978-963-429-441-2

Tomka János, Bögel György: Vezetés egykor és most – a Biblia és a menedzsment. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN 978-963-288-443-1

Tomka János, Bögel György: Megéri jónak lenni? A Biblia és a menedzsment II. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2014. ISBN 978-963-288-449-3

EGYHÁZJOGI ALAPISMERETEK

A tantárgy megnevezése: Egyházi jogi alapismeretek

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra /szemeszter

Ajánlott félév: 1. félév

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. habil Köbel Szilvia egyetemi docens

Oktató(k): Dr. habil Köbel Szilvia egyetemi docens

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A hallgatók képesek lesznek felismerni az egyházi jogi személyek működésének és gazdálkodásának fő jogi vonatkozásait, különbséget tenni az egyes egyházi gazdálkodási formák között, valamint az azokhoz kapcsolódó szabályrendszert azonosítani. A tantárgy azt mutatja be, hogy melyek az egyházi jogi személyekre vonatkozó legfontosabb jogi alapfogalmak és szabályok, beleértve az egyházi törvényt, a civil törvényt és a polgári törvénykönyv vonatkozó részeit. A speciális szabályozás bemutatása segít az egyházi jogi személyek gazdálkodásához kapcsolódó jogi vonatkozások megértésében, felismerésében és alkalmazásában. Az előadás során bemutatásra kerülnek az egyházi jogi személyek esetében gyakrabban elforduló gazdálkodási formák (pl. alapítványok, egyesületek, non-profit gazdasági társaságok) jellegzetességei.

Tantárgyi tematika:

1. az egyházi jogi személyekhez kapcsolódó jogi alapfogalmak;
2. az egyházi intézmények működésének normatív sajátosságai;
3. az egyházi jogi személyek gazdálkodásának jogi vonatkozásai;
4. az egyházi jogi személyek főbb gazdálkodási formái.

Értékelés módszere: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- Birher Nándor (Szerkesztő): Filozófia, jog, teológia KRE/Állam- és Jogtudományi Kar/Jogtörténeti, Jogelméleti és Egyházjogi Tanszék és Homicskó Árpád Olivér (Homicskó Árpád Olivér jogtudomány) KRE/Állam- és Jogtudományi Kar/Munkajogi és Szociális Jogi tanszék: Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai. In Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Politicarum XXVIII. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2019 ISBN: 9786155961212

- Köbel Szilvia: Alkotmányjog, emberi jogok KRE/Állam- és Jogtudományi Kar/Alkotmányjogi Tanszék (szerk.) In Az állami és a felekezeti egyházjog alapjai, Budapest: Patrocinium Kiadó, pp 351-409 (2019) ISBN: 9789634132752

Ajánlott irodalom:

- Birher Nándor: Filozófia, jog, teológia és Alpár Vera: Szociálpolitika, pedagógia, közgazdaság; Knoll-Csete Edit: Állam- és Jogtudományi Kar Károli Gáspár Református Egyetem ; Sőréné Batka Eszter: Végrehajtás In What the World needs now is solidarity . Cambridge Engage: 2020

KÖLTSÉGVETÉSI PÉNZÜGYEK ÉS SZÁMVITELI KONTROL

A tantárgy megnevezése: Költségvetési pénzügyek és számviteli kontroll

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 1. félév

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Lentner Csaba egyetemi tanár

Oktató(k): Prof. Dr. Lentner Csaba egyetemi tanár

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A hallgatók kapjanak egy átfogó képet a költségvetési pénzügyi rendszer és az államháztartási gazdálkodás rendszertanáról. Ismerjék meg a főbb rendező elveket, szabályozási gyakorlatot és tudják pozicionálni intézményeiket a köz- és magánpenzügyi (gazdálkodói) rendszerekben. Sajátítsák el a költségvetési rend szerint gazdálkodókra és nonprofit szervezetekre vonatkozó számviteli szabályokat, ellenőrzési módszertant és a gazdálkodás főbb igazodási pontjait a központi költségvetési mechanizmusokhoz.

Tantárgyi tematika:

1. A hallgatók ismereteket kapnak a magyar közpénzügyi rendszer felépítéséről, a hatályos szabályozásáról és igazodási pontjairól. A költségvetési intézmények, egyházi szervek „rendszerbe ágyazottságáról” átfogó képet nyernek, amely alapján szervezeteik működését eredményesen tudják irányítani, kapcsolatot tartani a központi és önkormányzati pénzügyi igazgatás alrendszerével. A számviteli és kontroll ismeretek elsajátításával az eredményes és felelős gazdálkodás alapjait készség szinten tudják alkalmazni.
2. A magyar közpénzügyek rendszertana, fejlődéstörténete, továbbfejlesztésének lehetséges irányai, követelményei. Külső megfeleléségi kritériumok (Maastricht, reálkonvergencia).
3. Az államháztartás felépítése, vonatkozó főbb jogszabályai. Központi költségvetés. Önkormányzati államháztartási alrendszer.
4. Költségvetési intézmények, egyházi szervezetek helye, szerepe a pénzügyi rendszerben. A gazdálkodásukra vonatkozó szabályozás lényege.
5. Az eredményszemléletű számvitel lényege, alkalmazásának tapasztalatai.
6. A költségvetési rend szerint gazdálkodókra és nonprofit szervezetekre vonatkozó ellenőrzés lényege, jogi leszabályozottsága.

7. Az ellenőrzés módszertana. Az ellenőrzött intézmények megfelelőségi követelményei a külső ellenőrzések során. Belső ellenőrzés, belső kontroll rendszer leszállítottasága, gyakorlati érvényesülésé.
8. Esettanulmány elkészítésé. A számviteli, pénzügyi és ellenőrzési rendszer kapcsolódási mechanizmusai makrogazdasági és intézményi szinten. Összefoglalás.

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhethető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- előadások anyagai a Moodle rendszerbe felöltésre kerülnek.
- Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Ludovika Kiadó, 2021
- Lentner Csaba: A magyar állampénzügyek fejlődéstörténete a dualizmus korától napjainkig. L' Harmattan Kiadó 2019

Ajánlott irodalom:

- Lentner Csaba (szerk.) Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás. Ludovika Kiadó 2015
- Györfly Dezső és társai: Költségvetési szervek belső ellenőrzése, Ludovika Kiadó, 2019

Jogszabály:

- 296/2013. (VII. 29.) Korm. rendelet az egyházi jogi személyek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól

KONFLIKTUSKEZELÉS, BÉKETEREMTÉS

A tantárgy megnevezése: Konfliktuskezelés, béketeremtés

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 1. félév

Meghirdetés féléve: 1 félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Alpár Vera Noémi PhD

Oktató(k): Prof. Dr. Bagdi Emőke

Dr. Alpár Vera Noémi PhD

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A résztvevők képesek lesznek a különböző szervezeti konfliktusok okainak, szakaszainak felismerésére, a hatalmi rendszer egyes szereplőinek azonosítására és a béketeremtő reakciók (elengedés, kibékülés, tárgyalás, mediáció, arbitráció, elszámolás) hatékony alkalmazására. A tantárgy célja, hogy a hallgatókat felkészítse a várható konfliktusterhes helyzetek átlátására, elemzésére és szakszerű kezelésére, megoldására, esetenként a prevencióra is. A világi vezetéstudomány konfliktuskezelés terén elért eredményeinek bemutatásán túl a kurzus hangsúlyosan foglalkozik a helyzetek etikai tartalmával, a bibliai szemléletű és radikális megoldásokat kínáló béketeremtő reakciók és lehetőségek bemutatásával, az egyházak közvetítő szerepével.

Tantárgyi tematika:

1. Bevezetés, kapcsolódó szerepek, törvényszerű és kirívó esetek
2. A konfliktus definíciója, tipológiája, modelljei,
3. A konfliktus etikája, konstruktivitási szintje, folyamata (eszkálációja), megoldásai (prevenció, intervenció)
4. Versengés, együttműködés, kompromisszum, elhárítás, alkalmazkodás
5. Közvetítő funkciók: Facilitáció, mediáció, jogi eszközök
6. Az egyeztetés, közvetítés, békéltetés és döntőbíráskodás lehetőségei
7. Tárgyalástan, meggyőzés eszközei
8. A béke feltételei, megtartása, pszichológiai háttere

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- Sasfy György Zoltán: Konfliktuskezelés, stresszkezelés- Dialóg Campus, Budapest, 2017., ISBN 978-615-5845-46-8
internetes elérés: <https://kti.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/Sasfy%20Gy%C3%B6rgy%20Zolt%C3%A1n%20-%20Konfliktuskezel%C3%A9s,%20stresszkezel%C3%A9s.pdf>
- Bauer – Kovács – Tálás: A konfliktuselemzés módszertani iskoláiról - Dialóg Campus, Budapest, 2020., ISBN 978-963-531-252-8
internetes elérés:
https://828_A%20konfliktuselemzes_modszertani_iskol%20E1rol.pdf;jsessionid=3DF3B5201E69C9337B87C5DD4E8BEDA8 (uni-nke.hu)
- Kártyás Gábor - Krémer András: Út a sikeres kollektív munkaügyi vitamegoldáshoz. Az egyeztetés, közvetítés, békéltetés és döntőbíráskodás lehetősége a Munkaügyi Tanácsadó és Vitarendező Szolgálat keretében 2017., ISBN 978-615-80501-6-6
internetes elérés:
https://www.munkaugyivitarendezes.hu/download/AV1_Ut_a_sikerese_alap.pdf

Ajánlott irodalom:

- Balogh Gábor: Konfliktusmenedzsment, EPA, OSZK, 2013
internetes elérés: [Balogh Gábor: Konfliktusmenedzsment \(oszk.hu\)](#)
- Berne E.: Emberi játszmák. Háttér Kiadó Kft., Budapest (2009)
internetes elérés: <https://docplayer.hu/725805-Eric-berne-emberi-jatszma-eric-berne-games-people-play-the-psychology-of-human-relationships-andre-deutch-ltd-london-1968.html>
- Pratkanis, Aronson: A rábeszélőgépj - AbOvo Kiadó, (1992)
internetes elérés: [Pratkanis Aronson - A rábeszélőgépj - \[PDF Document\] \(vdocuments.net\)](#)
- Tölgyesi Klára: Az ütközések fejlesztő ereje (az együttműködés tanulható!?). Új Pedagógiai Szemle, 2006
internetes elérés: <https://epa.oszk.hu/00000/00035/00109/2006-12-mu-Tolgyesi-Utkozesek.html>

ESETTANULMÁNYOK I.

PÉNZÜGYI TERVEZÉSI ISMERETEK EGYHÁZI ÉS ÖNKORMÁNYZATI SZERVEZETEKNEK SZÁMÁRA

A tantárgy megnevezése: Esettanulmányok I. Pénzügyi tervezési ismeretek egyházi és önkormányzati szervezeteknek számára

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy (szeminárium)

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 1. félév

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Csillik Péter PhD egyetemi docens

Oktató(k): Dr. Csillik Péter PhD egyetemi docens, Dr. Tóth Róbert PhD, egyetemi adjunktus

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgyi ismeretek elsajátítása lehetővé teszi, hogy egyházi és települési önkormányzati szervezetek pénzügyi tervezéssel foglalkozó szakembere megismerje azokat a fontosabb összefüggéseket, amelyek ugyan a pénzügyek banki és vállalati területén keletkeztek, de itt is feltételét képezik a takarékos gazdálkodáshoz szükséges megfelelő szakmai döntések meghozatalának.

A tantárgy keretében rövid áttekintést nyújtunk a pénzügyi rendszer által nyújtott szolgáltatásokról, a központi bankok szabályozói és az állampolgárok pénzügyi tudatosságát fejlesztő tevékenységéről. Képet kapunk a bankok főbb eszköz- és forrásoldali jellemzőiről, eredményéről, a nem vállalati résztvevők számára fontos pénzügyi összefüggésekről. (Megismerjük, hogy milyen jegybanki szabályozási változások szolgálják azt, hogy a háztartások elkerüljék azokat a problémákat, amelyek pl. a lakáscélú devizahitelek felvételéből származott.) Lehetővé tesszük, hogy különböző kamatozású betét- és hiteltermékeket összehasonlíthassanak, ha eltérő időtávú termékekkel találkoznak. Megvizsgáljuk egy kötvény elméleti értékét, milyen áron érdemes megvásárolni a névleges kamat, a futamidő és az elvárt hozam függvényében. Megvizsgáljuk, hogy azonos fogyasztói (társadalmi) hasznot nyújtó nagy értékű egyszeri kiadással és évekig tartó költségvonzattal járó eszközök közül melyiket érdemes választani, ha élettartamuk azonos, illetve, ha az eltérő.

Tantárgyi tematika:

1. A pénzügyi rendszerek által nyújtott szolgáltatások piacgazdaságban.
2. JEGYBANK 1. A jegybank, mint a pénzügyi tudatosság fejlesztéséért is felelős független szabályozó hatóság.

3. JEGYBANK 2. Miként segíti a jegybanksi szabályozás a háztartások túlzott eladósodottságának elkerülését.
4. KERESKEDELMI BANK 1. A bankok fontosabb jellemzői, kockázataik és szabályozottságuk.
5. KERESKEDELMI BANK 1. A bankok fontosabb jellemzői, kockázataik és szabályozottságuk.
6. KERESKEDELMI BANK 2. A banki eszköz és forrásoldal főbb jellemzői, profitrátáik felbontása összetevőkre, viták a méltányos haszon körül.
7. KERESKEDELMI BANK 3. Különböző banktermékek összehasonlítása, amennyiben eltérő a kamatozás gyakorisága
8. A kötvények „helyes árát” meghatározó tényezők (névleges kamat, futamidő, elvárt hozam.
9. PROJEKT 1. Hogyan tudunk nagyösszegű beszerzések között választani az éves működési költség és a kamatláb figyelembevételével?
10. PROJEKT 2. Mit vegyünk figyelembe, ha több, azonos élettartamú eszköz közül kell választanunk.
11. PROJEKT 3. Mit vegyünk figyelembe, ha több, különböző élettartamú eszköz közül kell választanunk.
12. VILÁGVALLÁSOK ELTERJEDTSÉGE ÉS A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS
13. Összefoglalás, egyházi szervezetek gazdálkodásának sajátossága.

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, Gyakorlat jegy

Kötelező Irodalom:

- Z. Bodie - R.C. Merton- D.L. Cleeton: A pénzügyek közgazdaságtana Osiris kiadó, 2007

Ajánlott irodalom:

- Lentner Csaba (szerk.): Bankmenedzsment - Bankszabályozás - Pénzügyi fogyasztóvédelem. NKTK (Dialóg. Ludovika Kiadó) 2013, ISBN 978-963-08-5591-4
- Lentner Csaba (, szerk.): Devizahitelezés nagy kézikönyve. Dialóg, Ludovikai Kiadó, 2015, ISBN 978-615-5344-62-6

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

II. FÉLÉV

Adózási alapismeretek

A tantárgy megnevezése: Adózási alapismeretek

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. habil. Kovács Róbert PhD

Oktató(k): Dr. Ercsey Zsombor PhD

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy egy rövid dogmatikai alapozást követően ismerteti a hazai adórendszer sajátosságait, valamint az adórendszerben alkalmazott adók legfontosabb szabályait. A kurzus kiemelten fontos célja, hogy a hallgatók értelmezni és – elsősorban az egyházközségek számára nélkülözhetetlen területeken – a gyakorlatban alkalmazni is tudják a vonatkozó – különösen, de nem kizárólagosan az egyházvezetéssel, valamint az egyházközségek működésével, illetve működtetésével összefüggő – adótörvényeket, valamint az egyházakra vonatkozó speciális szabályokat.

Tantárgyi tematika:

1. Az adójog elméleti alapjai
2. A magyar adórendszer felépítése
3. Az egyházi adó története és szabályozása. Az egyházfenntartói járulék.
4. A személyi jövedelemadó. Az egyházi jogi személy kifizetőre vonatkozó különleges szabályok (a foglalkoztatás adó- és járulékterhei, adómentes bevételek és juttatások).
5. A személyi jövedelemadó 1 százalékanak szabályrendszere (rendelkezés az szja 1 százalékaról, jogosultság az szja 1 százalékarára, elszámolás).
6. A társasági adó. Az általános forgalmi adó.
7. Gépjárműadó, cégautóadó. A jövedéki adó.
8. A helyi adók rendszere. Az illetékek.
9. A számviteli törvény és az adótörvények összefüggései.
10. Az adózás rendje
11. Az adóigazgatási rendtartás
12. Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárások

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- Herich György: Adótan kézikönyv. Pécs, Penta Unió, 2012
- Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Budapest, Patrocinium Kiadó, 2016, ISBN: 9789634130932
- Sági Judit; Tatay Tibor; Lentner Csaba; Neumanné Virág Ildikó: A család- és otthonteremtési adókedvezmények, illetve támogatások egyes hatásai. Pénzügyi Szemle, 2017, 62. évf., 2. sz. 173-189. o.

Ajánlott irodalom:

- Ercsey Zsombor: Tax Reforms in Hungary. Pécs, Harthmedia Kft. 2015, ISBN: 9789631228465
- Ercsey, Zsombor: Felelősség az adójogban. In: Csáki-Hatalovics, Éva; Ercsey, Zsombor; Miskolczi, Bodnár Péter; Szuchy, Róbert - Szuchy, Róbert (szerk.) Az üzleti jog egyes modern kihívásai. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2017, 114-200. o.
- Lentner Csaba: Az adórendszer és a közpénzügyek egyes elméleti, jogszabályi és gyakorlati összefüggései. Új Magyar Közigazgatás, 2018. 11. évf. klsz 11-18. o.
- Lentner Csaba (szerk.): Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás. NKTK, 2015 (adózással összefüggő fejezetek) ISBN 978 6155527128

PÁLYÁZATOKHOZ KAPCSOLÓDÓ ELSZÁMOLÁSOK

A tantárgy megnevezése: Pályázatokhoz kapcsolódó elszámolások

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra / szemeszter

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 6 kredit

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Mészáros József

Oktató(k): Prof. Dr. Mészáros József, Belényesi László h. államtitkár

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy elsődleges célja, hogy olyan használható tudást adjon a hallgatóknak, amellyel képesek lesznek pályázatokat írni/íratni, projekteket menedzselni/ellenőrizni.

A tantárgy célja a hallgatók megismertetése az uniós és hazai pályázatok, támogatások igénybeviteléhez szükséges elmélettel és gyakorlati ismeretekkel. A kurzus áttekinti az európai uniós és hazai fejlesztéspolitika jogi és intézményi keretrendszerét, az operatív és az egyes hazai programokat.

A kurzus bemutatja támogatások pályázati formáit, követelményrendszerét, a projekt-előkészítés és a megvalósítás szakaszait.

A kurzus során a hallgatók ismereteket szereznek a hazai és uniós pályázatok általános jellemzőiről és forrásairól, az EU-s finanszírozású projektek adminisztrációjáról, az egyes hazai és EU-s intézmények hatásköreiről és feladatairól. A pályázatírás általános, szakmai és módszertani követelményei az egyházi szervezetek által megpályázható támogatási konstrukciók gyakorlati példáin keresztül kerülnek bemutatásra.

A kurzus során elsajátítandó kompetenciák magukban foglalják a kapcsolódó vezetés és szervezési-, jogi ismereteket, a projektfinanszírozás kapcsolatos ismereteket, a projekttervezési és menedzsment ismereteket. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a pályázatokhoz kapcsolódó projektazonosítás, -tervezés és -fejlesztés lépéseivel, valamint a projekt menedzseléséhez, lebonyolításához, ellenőrzéséhez kapcsolódó feladatokkal. A hallgatók képesek lesznek érvényesíteni a horizontális szempontokat az egyházi szervezetekhez kapcsolódó projekttervezés, szervezés, fejlesztés, a pályázatírás és a megvalósítás szakaszaiban. A kurzus elvégzését követően a hallgatók összességében képesek lesznek eligazodni az európai uniós és a hazai támogatási rendszerekben, azok gyakorlatában, különös tekintettel az egyházi jogi személyek pályázati lehetőségeire.

Tantárgyi tematika:

1. Az uniós és hazai intézményrendszer bemutatása. A hazai és az EU-s szabályozás bemutatása.
2. EU-s Operatív Programok, VP és EMVA kiírások, Szakpolitikai kiírások, Közvetlen brüsszeli források, Norvég alapok, Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz. Fordított pályázati források és azok lehetőségei (közvetlen kérelmek).
3. Pályázatkezelő szoftverek fajtái, elemei, elérhetőségei. Fair rendszer (EUPR, EPTK), IIER, NIR, BAMIR,
4. Programmenedzsment, portfóliómenedzsment. Közbeszerzési alapelvek
5. A projektek megvalósításának és nyomon követésének folyamata. Egyházi szervezetek pályázatainak projektadminisztrációja, jelentések, beszámolók készítése, alátámasztó dokumentációk.
6. Pályázatírás a gyakorlatban. Pályázati esettanulmányok egyházi szervezetek számára
7. Elkészített projekt tervek és azok végrehajtásának bemutatása
8. Elkészített projekt tervek és azok végrehajtásának bemutatása / Vezetői ismeretek
9. Leggyakoribb szabálytalanságok, kifogáskezelési esetek

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- egyházi jogi intézmények megvalósított pályázatai - esettanulmányok
- ISO 21500 Útmutató a projektvezetéshez
- ISO 21503 Útmutató a programkezeléshez
- ISO 21504 Útmutató a portfóliókezeléshez
- PMBOK – Projektmenedzsment útmutató (6. kiadás) Akadémia kiadó
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 256/2021 Korm. rendelet a 2021-2027-es programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
- **2021/241 EU rendelet** Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról
- 413/2021. Korm. rendelet Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0375&from=es>
- www.palyazat.gov.hu
- <https://sso.fair.gov.hu/eif>
- www.nir.bgazrt.hu
- http://belugyalapok.hu/alapok/?q=egyeb_informaciok/16
- <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/>

Ajánlott irodalom:

- Szentirmai Róbert: Vállalati szintű projektirányítás Microsoft Office Project 20210 segítségével;
- W. Steven Brown: 13 végeztes hiba, amit menedzserek elkövetnek;
- Brian Tracy: Delegálás és ellenőrzés; Trivium

FENNTARTÓI ELLENŐRZÉSEK, KÜLSŐ FELEK ELLENŐRZÉSEI

A tantárgy megnevezése: Fenntartói ellenőrzések, külső felek ellenőrzései

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés félév: 2. félév

Kreditérték: 6 kredit

Tantárgy kódja:

A tantárgy felvételének előfeltétele: Költségvetési pénzügyek és számviteli-kontroll

Tantárgyfelelős: Dr. Fabricius-Ferke György egyetemi docens

Oktató(k): Dr. Koháriné Dr. Papp Edit, Dr. Printz János c. egyetemi tanár

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Az egyházak szerves részei az egyházi testületek törvényességi felügyelete és az ágazati törvények előírásaira figyelemmel kialakított fenntartói ellenőrzés mellett működő közoktatási, felsőoktatási, egészségügyi, szeretetszolgálati és egyéb intézmények, gyűjtemények, konferenciatelepek. Az egyház és belső jogi személy testületei, jogi személy egyházi intézményei céljaik szolgálatában alapítványt, egyesületet, gazdasági társaságot alapíthatnak, törvényi szabályozással vesznek át más alapító által létrehozott jellemzően korábban költségvetési szervként működő szervezeteket. Működésükhöz kapcsolódnak alapítói, finanszírozási, ellenőrzési feladatok. A tantárgy célja: az egyházi fenntartásban működő az ágazati szabályok alapján működő, közfeladatot ellátó intézmények fenntartói ellenőrzésének, és külső ellenőrzésének elhelyezése az egyház sokoldalú értéknövelő tevékenységében.

Képes szakterületi ismereteken átívelő módon keresni és feltárni a jogszabályokkal összhangban lévő optimális megoldást a felmerülő kockázatok kezelésére, értelmezni az ellenőrzési szempontokat, információigényeket. Képes megszerezni az egyház részvételét a közfeladatok ellátásában, átlátja, hogy az egyház működésének, döntéshozatalának mely területére terjedhet ki az állami ellenőrzés, felügyelet. A külső ellenőrzési javaslatok helyes értelmezésével, eredményes kommunikációval képes megfelelő intézkedési tervet összeállítani a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében.

Az elfogadott intézkedési tervben foglaltak teljesítésével a jövőbeni tervszerű, szabályozott, szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes működés, feladatellátás érdekében. működés, feladatellátás érdekében.

Tantárgyi tematika:

1. Az irányítás/vezetés fő funkciói. A főfunkciók értelmezése, összefüggésrendszere, az ellenőrzés tervezéshez visszacsatoló szerepe.

2. Az ellenőrzés célja, fajtái, tárgyának komplex leírása.
3. Az egyházi jogi személy és ne egyházi jogi személy közfeladatellátására, közcélú tevékenységére irányuló belső és külső ellenőrzések.
4. Az önellenőrzés, utóellenőrzése jelentősége.
5. A fenntartói ellenőrzés helye az ellenőrzési rendszerben. A fenntartott oktatási, szociális, egészségügyi közfeladatokat ellátó egyházi jogi személy intézmények és nem egyházi jogi személy alapítványok, egyesületek, gazdasági társaságok működésének, gazdálkodásának fenntartói ellenőrzése. Az ellenőrzés célja, tárgya, folyamata, dokumentálása, módszerei.
6. Az ellenőrzött intézmény alapdokumentumainak, a működés jogi feltételeinek, az intézményi kapacitás, a személyi és tárgyi erőforrások és a jelentkező igények összhangjának ellenőrzése. Az ellenőrzés megállapításai, kockázatok azonosítása, fenntartói és intézményi feladatok a működési, fejlesztési kockázatok kezelésére.
7. Az ellenőrzött szervezet költségvetésének összeállításához, jóváhagyásához és végrehajtásához kapcsolódó fenntartói feladatok, ellenőrzések. Folyamatba épített ellenőrzés: kötelezettségvállalás-ellenjegyzés-szakmai igazolás – érvényesítés – utalványozás – pénzügyi teljesítés rendje
8. Gyakorlat: finanszírozási kockázat azonosítása, mérése, kezelése jogsértés esetén.
9. Külső ellenőrzések I.
10. Számvevőszéki ellenőrzés. Az ellenőrzés típusa, célja, ellenőrzési szempontok, ellenőrzési program, az ellenőrzés lefolytatása, az ellenőrzés módszere. Megállapítások, javaslatok. Intézkedési terv, utóellenőrzés.
11. Példa: számvevőszéki ellenőrzés
12. Külső ellenőrzések II.
13. Pedagógiai-szakmai ellenőrzés. Célja, intézménye módszere, megállapításainak következményei.
14. Kincstári ellenőrzés (támogatás jogosulatlan igénybevétele), adóhatósági ellenőrzés, egyéb külső ellenőrzések.
15. A fenntartói tevékenység, fenntartói ellenőrzés törvényességi ellenőrzése.
16. Az ellenőrzés célja, az ellenőrzést végző hatóság, az ellenőrzés módszere. Súlyos jogsértés esetén intézkedések, jogkövetkezmények

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, Kollokvium

Ajánlott irodalom:

- Lentner Csaba (szerk.) Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás. Ludovika Kiadó 2015
- Györffy Dezső és társai: Költségvetési szervek belső ellenőrzése, Ludovika Kiadó, 2019
- www.asz.hu oldalról letölthető: szabadon választott 3 témakörhöz kapcsolódó 3 elemzés www.reformatus.hu/documents/934/T%C3%B6rv%C3%A9ny%C3%A9rt%C3%A9kel%C3%A9si%20m%C3%B3dszerek%20a%20k%C3%B6zfeladatell%C3%A1t%C3%A1s%C3%A1r%C3%B3l%202011.pdf 2021.02.04.pdf
- 2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről,
- Ágazati törvények, Áht, Ávr, Nkntv, Szoc.tv, Gyvtv

VEZETŐI ETIKA

A tantárgy megnevezése: Vezetői etika

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: nincs

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 6 kredit

Tantárgy kódja:

A tantárgy felvételének előfeltétele: Nincs

Tantárgyfelelős: Dr. habil Pulay Gyula

Oktató(k): Dr. habil Pulay Gyula, Dr. habil Kovács Róbert

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A kurzus nagymértékben fejleszti a résztvevők erkölcsi ítéletalkotási készségét. A hallgatók képesek lesznek a gyülekezeti és az egyházi-intézményi etikai kihívások felismerésére és az erkölcsös vezetői magatartás alapelveinek alkalmazására. A tantárgy célja annak bemutatása, hogy az etikus vezetés egyáltalán nem ellentétes az eredményes vezetéssel, sőt az etikus vezetés eszközeinek alkalmazása, az etikus szervezeti kultúra megteremtése minden szervezet, de különösen egy egyházi szervezet eredményes és fenntartható működésének a záloga.

A vezetői munka során jelentkező etikai dilemmák felismerésének, azonosításának képessége,

- az etikai döntéshozatal megtervezése és végrehajtása
- a vezetői példamutatás eszközeinek tudatos alkalmazása
- a dolgozók szervezeti értékekkel való azonosulásának elősegítése
- az etikus szervezeti kultúra kialakítása és megerősítése

Tantárgyi tematika:

1. Etika, keresztény etika, etikai rendszerek, szaketikák, vezetői etika
2. Erkölcsi érvelés és erkölcsi döntések
3. Az etikus szervezeti kultúra kialakítása és megerősítése
4. A vezető etikai szerepei
5. Az etikus vezetés eszközrendszere

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szereszhető érdemjegy, kollokvium

Kötelező irodalom:

- Scott B. Rae: Erkölcsei döntések - Bevezetés az etikába ISBN 978-963-288-282-6 Harmat Kiadó 2015. 2-4. fejezetek (25-128. oldal) és 12. fejezet (359-387. oldal)
- Pulay Gyula: Integritásmenedzsment - A bizalom megteremtése és megőrzése ISBN 978-963-454-633-7 Akadémiai Kiadó 2021. 4-7. fejezetek (76-154. oldal) és 9. fejezet (184-205. oldal)

Ajánlott irodalom:

- Pulay Gyula: A közpénz felhasználás etikai követelményei és teljesítésük a szervezeti integritás megteremtése révén In: Birher, Nándor; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar 2019. 99-116. oldal
- Witzel, Morgen: Az etikus vezető – Miért jelenthet versenyelőnyt, ha helyesen cselekszünk? Pallas Athéne Kiadó 2019 ISBN 978-615-588-453-5
- Wolf, Notker – Rosanna, Enrica: Az embervezetés művészete ISBN 978-963-236-445-2 L'Harmattan Kiadó Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola 2011.

ESETTANULMÁNY II.

A tantárgy megnevezése: Esettanulmány II. (Számviteli gyakorlatok)

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: Kötelező tantárgy

Munkarend: levelező

Tanóra száma: 12 óra/szemeszter

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 6 kredit

Tantárgy kódja:

A tantárgy felvételének előfeltétele: Esettanulmány I.

Tantárgyfelelős: Dr. Fabricius-Ferke György PhD egyetemi docens

Oktató(k): Dr. Koháriné Dr. Papp Edit, Dr. Printz János c. egyetemi tanár

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A számviteli szakmai ismeretek áttekintése, bővítése az államháztartási, az egyházi, a nonprofit gazdasági szereplők számviteli sajátosságainak bemutatásával, fókuszba állítva a különbözőségeket, azok okainak rendszerezését. Az irányítás/vezetés, gazdálkodás-számvitel, ellenőrzés összefüggéseinek átlátását gyakorlati példák szolgálják. Cél: az ismeretek nyújtsanak segítséget a kockázatok időbeni felismeréséhez, értékeléséhez, kezeléséhez, a számviteli feladatok eredményes koordinációjához.

A rendszerbe szedett, gyakorlati példákkal alátámasztott ismeretek képessé tesznek a sajátos területek gazdálkodási-számviteli, ellenőrzési feladatainak irányítására, a gazdasági szervezeti egység vezetésére, számvevői feladatok, bizottsági feladatok ellátására, tisztségek betöltésére. A képzésben résztvevő tanácsot adhat a számviteli szabályzatok elkészítésre, azok karbantartására, a számviteli rendszer és szervezete kialakítására, a megfelelő szoftverek megvásárlására és azok alkalmazására. Ismeri a kapcsolódó közteherbefizetési kötelezettségeket, képes ezeket időben teljesíteni. Gyakorolja az önellenőrzést, rendszeresen növeli kompetencia tőkáját, fejleszti kommunikációs képességét a különböző szakmai, számviteli területeken. A beszámoló és a gazdálkodás összefüggéseinek ismeretében képes a különböző szervezetek gazdálkodását, teljesítményét komplex módon értékelni, az elemzés módszereit alkalmazni a tervezési, végrehajtási, ellenőrzési folyamatokban.

Tantárgyi tematika:

1. Az egyházi jogi személy könyvviteli- és beszámoló (zárszámadás) készítése kötelezettsége teljesítésének állami és egyházi szabályrendszere, sajátosságai. A pénzforgalmi szemlélet, az eredményszemlélet, egyszeres könyvvitelés, kettős könyvvitelés értelmezése, a beszámoló típusa és a könyvvitelés módja közötti összefüggések.
Konzultáció: az elsajátított ismeretek birtokában a jogszabályokkal összhangban lévő optimális megoldás keresése a felmerülő helyzetek kezelésére
2. A bevételek és kiadások szerkezeti rendje. Az éves költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítéséről szóló beszámoló, a maradványkimutatás. Gyakorlat 1. Főbb bevételek és kiadások tervezése, módosítása, nyilvántartása, elszámolása. Gyakorlat 2. Maradványkimutatás összeállítása. Konzultáció
3. Az eredményszemléletű egyszerűsített éves beszámoló szerkezete, készítésének feltételei.
A beszámoló mérlegének információtartalma, az egyes mérlegsorok értelmezése. Gyakorlat 3. Konkrét gazdasági események számviteli elszámolása, mérlegben megjelenítése. Konzultáció
4. Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatásának felépítése, információtartalma, az egyes sorok értelmezése. Gyakorlat 4. Konkrét gazdasági események hatása az eredményre. Az egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékletének célja, információtartalma. Konzultáció
5. Az egyszerűsített beszámoló mérlegének és eredménylevezetésének szerkezete, az egyes sorok információtartalma. A gazdasági események elszámolása és megjelenítése az egyszerűsített beszámolóban. A 4-5. pontokban összeállított beszámoló elemzése a létesítő okiratban rögzített tevékenység szabályszerű, eredményes ellátása, a kockázatok elkerülése, mérséklése szempontjából. Konzultáció
6. Egyházi jogi személy által alapított (átvett) nem egyházi jogi személy: alapítvány, egyesület, gazdasági társaság könyvviteli és beszámolási kötelezettsége. Azonosságok és eltérések az 1) -5) pontokban foglaltakhoz képest. Áttérés lehetősége és korlátja a beszámoló típusai között. Konzultáció
7. Hibák javítása, a hiba súlyossága. Elrontott bizonylat javítása vagy új bizonylatkiállítás kötelezettség, számla helyesbítése, sztorizása. Elrontott könyvelési tétel azonnali javítása. A tárgyév lezárása előtt feltárt hiba javítása. Beszámolóval lezárt üzleti (költségvetési) években elkövetett hibák minősítése, összesítése, határértéke. A hiba hatása a beszámoló egyes részeire. A hiba jelentőségétől függő javítása. Számviteli bűncselekmény, a számvitel rendjének megsértése. Konzultáció

Értékelés módja: 5 fokozatú, 1-5 skálán szerezhető érdemjegy, gyakorlati jegy

Jogszabályi háttér

A számvitelről szóló 2000. évi C törvény

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény

4/2013. (I.11.) Kormányrendelet az államháztartás számviteléről

15 / 2019 (XII.7.) Kormány rendelet a kormányzati funkciók és államháztartási szakágazatok osztályozási rendjéről

38 / 2013. (XII.19) NGM rendelet az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról

2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról

296/2013. (VII. 29.) Korm. rendelet az egyházi jogi személyek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300296.kor>

A civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló [2011. évi CLXXV. törvény \(Ectv\)](#).

479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

Kötelező irodalom

- Dr. Fabricius-Ferke György PhD - Koháriné Dr. Papp Edit: e-learning oktatási segédanyag. KRE ÁJK, 2021
- Prof. Dr. Lentner Csaba (szerk.): Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás c. szakkönyv, témakörökhöz kijelölt fejezetei, Dialóg Campus Ludovika Kiadó, 2015
- Prof. Dr. Lentner Csaba: Közpénzügyek és Államháztartástan, Ludovika Kiadó, 2021
- Pénzügyi Szemle szakfolyóirat témakörökhöz illeszkedő szócikkek
- ÁSZ: A nem állami humánszolgáltatók ellenőrzési tapasztalatai 2020. április www.asz.hu
- ÁSZ: az önkormányzati tulajdonú színházak ellenőrzési tapasztalatairól 2020. március www.asz.hu
- Györffy Dezső et. al.: Költségvetési szervek belső ellenőrzése Ludovika Kiadó, 2019
- Nagy Katalin: Az ellenőrzés megállapításainak elszámolása. Önadózó 2021. június 22-31. oldal
- A tantárgy előadásain a témához kapcsolódóan felhasznált segédanyagok, linkek PM, Kincstár.

SZAKDOLGOZATI TÉMAJEGYZÉK

1. Egy adott egyházi vagy költségvetési intézmény vezetési struktúrájának bemutatása, a vezetési struktúra továbbfejlesztésének lehetőségei.
2. Az etikai szempontok érvényesülése egy adott egyházi vagy költségvetési intézmény működésében.
3. Konfliktuskezelési technikák egyházi intézmények, illetve költségvetési intézményeik gazdálkodási rendszerében.
4. Az egyházi jogi intézmények, illetve egy adott intézmény működésére vonatkozó jogi és belső szabályozás bemutatása.
5. Egyházi intézmény pénzügyi tervezési, működési és elszámolási rendszerének bemutatása.
6. Költségvetési rend szerint gazdálkodó intézmény pénzügyi tervezési, működési és elszámolási rendszerének bemutatása.
7. Ellenőrzési nyomvonalak, belső kontroll rendszerek az egyházi intézmények, illetve egy adott intézmény (esettanulmány-szerűen) működésében.
8. Egyházi intézmények pályázati lehetőségei és konkrét kivitelezési módjának bemutatása egy adott pályázaton keresztül.
9. Egyházi intézmények, illetve intézményeik belső ellenőrzési nyomvonalai, az ellenőrzés hatékonyságának kérdései, belső ellenőrzési gyakorlat bemutatása (esettanulmányon keresztül).
10. Egyházi intézményeknél, illetve költségvetési rend szerint gazdálkodó intézményeiknél a külső ellenőrzés rendszerfejlesztő hatásának bemutatása (jó gyakorlatok érvényesülése, utóellenőrzési tapasztalatok, esettanulmány-szerűen).

A SZAKDOLGOZAT ÁLTALÁNOS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

- lapméret: A/4
- stílus: normál
- betűtípus: Times New Roman
- betűméret: 12
- sorköz: 1,5
- tabulátor: alapérték: 1,25 cm
- igazítás: sorkizárás
- sorvégen szavak elválasztása (ha szükséges)
- bekezdés behúzása: 1,25 cm jobbra
- margó:
  - fent: 2,5 cm
  - bal: 3,5 cm
  - jobb: 2,5 cm
- lábjegyzetben a hivatkozások
- Minimális terjedelem: 80.000 karakter szóközökkel

ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

Értékvezérelt vezetés - Vezetői etika (két tantárgy) 5 kérdés

1. Melyek az érték-vezérelt vezetés főbb szempontjai, érvényesülésének sajátosságai?
2. Az érték-vezérelt vezetés klasszikusai, téziseik főbb tartalma.
3. Az alkalmazottakat a vezetésbe bevonó különböző vezetési stílus – leadership iskolák hogyan kapcsolják az alkalmazottak részvételét a vezetői etikához?
4. A vezetői etika és az egyházi költségvetési intézmények irányításának sajátos kapcsolata, a személyes vallásosság hatása az értékevezérelt vezetésben.
5. Konfliktuskezelés sajátosságai az egyházi szervezetekben.

Egyházjogi Alapismeretek (5 kérdés)

1. Milyen jogszabályok vonatkoznak az egyházi szervezetek működésére, lényegüket fejtse ki. (nem csak a gazdálkodásra vonatkozó jogszabályokat kérjük)
2. Milyen jogszabályok vonatkoznak az egyházi fenntartásban álló intézmények működésére, lényegüket fejtse ki.
3. A belső szabályzatok kialakításának főbb területeit, követelményeit mutassa be, s utaljon a jogi szabályozással való szinergiákra.
4. Melyek azok a főbb erkölcsi kritériumok, amelyek az egyházi szervezetek gazdasági vezetése számára mérvadók?
5. Melyek azok a gazdálkodásra vonatkozó törvények, kormányrendeletek, amelyeket az egyházi szervezeteknek és költségvetési intézményeiknek figyelembe kell venni. Röviden utaljon a lényegükre.

Költségvetési pénzügyek és számviteli kontroll (5 kérdés)

1. Mutassa be az egyházi szervezetek pénzügyi-költségvetési tervezésével kapcsolatos főbb kritériumokat, módszereket.
2. Mutassa be az egyházi szervezetekre vonatkozó számviteli szabályozás lényegét, követelményeit.
3. Mutassa be az egyházi fenntartású költségvetési intézményekre vonatkozó számviteli szabályozás lényegét, követelményeit.
4. Melyek a gazdálkodási kontroll főbb jogszabályi követelményei?
5. Melyek a belső ellenőrzés megszervezésének és érvényesülésének főbb követelményei az egyházi szervezetek gazdálkodásában?

Fenntartói ellenőrzések, külső felek ellenőrzései (5 kérdés)

1. A fenntartói ellenőrzések sajátosságait mutassa be.
2. Az Állami Számvevőszék ellenőrzésének melyek a főbb sajátosságai?

3. A belső ellenőrzés és a külső intézmények által vitt ellenőrzés között milyen együttműködési kapcsolat áll fenn?
4. A pályázat elszámolások során milyen ellenőrzési, ellenőrizhetőségi kritériumok állnak fenn?
5. Az egyházi szervezetek és intézményeik adóellenőrzésének melyek a sajátosságai?

Oklevél minősítése

- A szakdolgozati bírálatok számtani átlagából megállapított jegy és a szakdolgozat védésére kapott jegy két tizedes jegyre kerekített átlaga.
- Az oklevél minősítése a szakdolgozat érdemjegy és a záróvizsga tételsorra kapott érdemjegy számtani átlaga (két tizedesjegyig)

jeles, ha az átlag: 4,51 – 5,00
jó, ha az átlag: 3,51 – 4,50
közepes, ha az átlag: 2,51-3,50
elégéséges, ha az átlag: 2,00 – 2,50